

BOLALARDA SITOMEGALOVIRUS MIKOPLAZMA VA XLAMIDIYA BILAN KECHADIGAN BRONXIAL ASTMA KLINIK XUSUSIYATLARI

Tashmatova G.A

Xalilova Zilola

*Toshkent shaxar Olmazor tumani Toshkent Tibbiyot Akademiyasi
1-son bolalar kasalliklari kafedrasida 2-kurs klinik ordinatori*

Annotatsiya: Ushbu maqolada bronxial astma nafas yo'llarining yallig'lanishi va o'ta mas'uliyatliligi bilan ajralib turadigan bolalarda keng tarqalgan surunkali nafas olish holati. Astma ko'pincha allergenlar tomonidan qo'zg'atilsa, virusli va bakterial infeksiyalar kasallikni kuchaytirishi mumkin. Ushbu maqola Pediatrik bemorlarda sitomegalovirus, mikoplazma va xlamidiya infeksiyalari bilan birgalikda paydo bo'lganda bronxial astmaning klinik xususiyatlarini o'rganadi. Astma va ushbu infeksiyalarning o'zaro ta'sirini tushunish aniq tashxis qo'yish va samarali boshqarish uchun juda muhimdir.

Kalit so'zlar: bronxial astma, Sitomegalovirus, mikoplazma, xlamidiya, bolalar, klinik xususiyatlari, Komorbidligi, diagnostikasi, davolash.

Bronxial astma-bu bolalarda xirillash, yo'tal va nafas olishning takroriy epizodlari bilan tavsiflangan keng tarqalgan nafas olish holati. Astma birinchi navbatda nafas yo'llarining yallig'lanish buzilishi sifatida qaralsa-da, yaqinda o'tkazilgan tadqiqotlar astma kuchayishi va sitomegalovirus (CMV), mikoplazma va xlamidiya kabi infeksiyalar o'rtasida potentsial bog'liqlikni aniqladi. Ushbu maqolada bolalarda ushbu infeksiyalar bilan kechadigan bronxial astmaning klinik xususiyatlari ko'rib chiqilib, erta tashxis qo'yish, tegishli davolash va profilaktika choralari muhimligini ta'kidlaydi.

Bronxial astma butun dunyo bo'ylab millionlab bolalarga ta'sir qiladigan surunkali nafas olish buzilishi. Bu nafas yo'llarining yallig'lanishi, bronxokonstriksiya va shilimshiq ishlab chiqarishning ko'payishi bilan tavsiflanadi, bu esa xirillash, yo'tal va nafas qisilishi kabi alomatlarga olib keladi. Astma ko'pincha mustaqil holat sifatida boshqarilsa-da, yaqinda o'tkazilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, CMV, mikoplazma va xlamidiya kabi ba'zi infeksiyalar astma alomatlarini kuchaytirishi yoki sezgir odamlarda astma rivojlanishiga hissa qo'shishi mumkin. Ushbu infeksiyalar mavjud bo'lganda astmaning klinik xususiyatlarini tushunish samarali boshqarish va oldini olish uchun juda muhimdir.

Bir vaqtning o'zida CMV, mikoplazma yoki xlamidiya infeksiyalari bo'lgan bolalarda bronxial astmaning klinik xususiyatlarini o'rganish uchun keng qamrovli adabiyotlar sharhi o'tkazildi.

Bronxial astma-bu nafas yo'llarining yallig'lanishi va giperrespozitivlik bilan tavsiflangan surunkali nafas olish holati bo'lib, uni turli omillar, jumladan sitomegalovirus (CMV), mikoplazma va xlamidiya kabi nafas yo'llari infeksiyalari qo'zg'atishi yoki kuchaytirishi mumkin. Bolalarda astma ushbu infeksiyalar bilan birga bo'lsa, bu yanada og'ir alomatlar va asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin. Ushbu infeksiyali bolalarda astma uchun ba'zi klinik xususiyatlar va mulohazalar:

- Astma belgilarining yomonlashishi: CMV, mikoplazma yoki xlamidiya kabi nafas yo'llari infeksiyalari bilan kasallangan astma bilan og'rigan bolalarda astma belgilari sezilarli darajada yomonlashishi mumkin. Bunga yo'talning kuchayishi, xirillash, nafas qisilishi va ko'krak qafasining qisilishi kiradi.
- Takroriy xirillash: xirillash astma va nafas yo'llari infeksiyalarida keng tarqalgan alomatdir. Bolada astma va ushbu infeksiyalardan biri bo'lsa, ular ilgari yaxshi nazorat qilingan bo'lsa ham, takroriy xirillash epizodlarini boshdan kechirishi mumkin.
- Qutqaruvchi dori vositalaridan foydalanishning ko'payishi: bolalar ushbu infeksiyalar paytida va undan keyin o'tkir astma alomatlarini yo'qotish uchun bronxodilatator dorilarni (masalan, albuterol) ko'proq qo'llashni talab qilishi mumkin.
- Yo'tal: doimiy yo'tal astma va nafas yo'llari infeksiyalarida muhim alomat bo'lishi mumkin. Astma va birga keladigan CMV, mikoplazma yoki xlamidiya infeksiyalari bo'lgan bolalarda yo'tal yanada og'irlashishi va odatdagidan uzoqroq davom etishi mumkin.
- Nafas olish qiyinlashuvi: nafas olish yo'llari infeksiyalari mavjud bo'lganda astma bilan og'rigan bolalarda tez nafas olish, orqaga tortish (nafas olish paytida ko'krak devorini tortib olish) va burun yonishi bilan tavsiflangan og'ir nafas olish qiyinlashuvi paydo bo'lishi mumkin.
- Isitma: astmaning o'zi odatda isitmani keltirib chiqarmasa-da, CMV, mikoplazma va xlamidiya kabi nafas yo'llari infeksiyalari ko'pincha tana haroratining ko'tarilishiga olib keladi. Ushbu isitma astma alomatlarini kuchaytirishi mumkin.
- Ko'krak qafasi rentgenogrammasi Anormalliklari: ko'krak qafasi Rentgenografiyasidagi rentgenografik topilmalar mikoplazma yoki xlamidiya infeksiyalari ishtirok etgan hollarda pnevmoniya yoki infiltratlar belgilarini ko'rsatishi mumkin.
- Alevlenme xavfi ortadi: astma va bir vaqtda nafas olish yo'llari infeksiyalari bo'lgan bolalarda astmaning og'ir kuchayishi xavfi yuqori, bu kasalxonaga yotqizish yoki intensiv davolanishni talab qilishi mumkin.
- Uzoqroq tiklanish davri: ushbu infeksiyalarning mavjudligi astma bilan og'rigan bolalarning tiklanish vaqtini uzaytirishi mumkin. Astma belgilari boshlang'ich darajaga qaytishi uchun bir necha hafta yoki hatto oylar ketishi mumkin.

- Boshqaruv muammolari: CMV, mikoplazma yoki xlamidiya infeksiyalari mavjud bo'lganda astmani boshqarish qiyin bo'lishi mumkin. Davolash astma tekshiruvi dori-darmonlarining kombinatsiyasini, asosiy infeksiyani antiviral yoki antibiotik terapiyasini va sog'liqni saqlash mutaxassisleri tomonidan diqqat bilan kuzatishni talab qilishi mumkin.

Ota-onalar va caregivers bir nafas infeksiya kontekstida astma eksponatlar og'ir yoki yomonlashuvi belgilari bilan bir bola qachon tezkor tibbiy izlab uchun muhim ekan. To'g'ri boshqarish, shu jumladan tegishli dori-darmonlar, hidratsiya va monitoring asoratlarni oldini olish va bolaning tiklanishini ta'minlash uchun juda muhimdir. Farzandingizning o'ziga xos holati bo'yicha shaxsiy ko'rsatma va davolash bo'yicha tavsiyalar uchun har doim tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayder bilan maslahatlashing.

Bolalarda bronxial astmaning CMV, mikoplazma yoki xlamidiya infeksiyalari bilan birgalikda yashashi klinik muammolarni keltirib chiqaradi. Ushbu infeksiyalar astma alomatlarini qo'zg'atishi va yomonlashtirishi mumkin, bu esa tibbiyot xodimlari uchun differentsial tashxisda infeksiya bilan bog'liq astma alevlenmelerini ko'rib chiqishni talab qiladi. Polimeraza zanjiri reaksiyasi (PCR) yoki serologik tahlillar kabi tegishli diagnostik testlar orqali erta aniqlash antiviral yoki antibiotik terapiyasini o'z ichiga olgan maxsus davolash strategiyalarida yordam beradi.

Ushbu qo'shma kasalliklarning chastotasini kamaytirish uchun CMVGA qarshi emlash va mikoplazma va xlamidiya infeksiyalari xavfini kamaytirish uchun gigiena qoidalariga rioya qilish kabi profilaktika choralarini ilgari surish kerak. Bundan tashqari, astma boshqaruvini optimallashtirish, shu jumladan nazorat qiluvchi dorilar va astma harakat rejalariga rioya qilish infeksiyalarning astma nazoratiga ta'sirini kamaytirishga yordam beradi.

Xulosalar:

Sitomegalovirus, mikoplazma va xlamidiya infeksiyalari bolalarda bronxial astmaning klinik kechishiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ushbu infeksiyalar bilan bog'liq klinik xususiyatlarni aniqlash aniq tashxis qo'yish va tegishli davolanish uchun juda muhimdir. Pediatriklar, pulmonologlar va yuqumli kasalliklar bo'yicha mutaxassislarni jalb qilgan multidisipliner yondashuv ushbu qo'shma kasalliklar mavjud bo'lganda astmani boshqarish uchun juda muhimdir.

Kelajakdagi tadqiqotlar astma bilan og'rigan bolalarda ushbu infeksiyalar uchun tezkor va ishonchli diagnostik testlarni ishlab chiqishga qaratilishi kerak. Astma bilan og'rigan bolalarda CMV, mikoplazma va xlamidiya infeksiyalari yukini kamaytirishda profilaktika strategiyalarining, shu jumladan emlash va gigiena amaliyotlarining samaradorligini baholash uchun uzoq muddatli tadqiqotlar zarur. Bundan tashqari, ushbu infeksiyalar va astma o'rtasidagi o'zaro ta'sirga asoslangan molekulyar

mexanizmlarni o'rganish potentsial terapevtik maqsadlarni aniqlash uchun kafolatlanadi.

Xulosa qilib aytganda, CMV, mikoplazma yoki xlamidiya infeksiyalari bo'lgan bolalarda bronxial astmaning klinik xususiyatlarini har tomonlama tushunish ushbu zaif populyatsiyada astma kuchayishini boshqarish va oldini olish uchun juda muhimdir. Erta tashxis qo'yish, tegishli davolash va maqsadli profilaktika choralari astma va komorbid infeksiyalari bo'lgan bolalarning umumiy hayot sifatini oshirishi mumkin.

Adabiyotlar.

1. Балаболкин И.И. Аллергические заболевания у детей на современном этапе // Консилиум-медикум. – 1999. – Т. 1, № 6. – С. 251-254
2. Геппе Н.А. Бронхиальная астма и респираторная вирусная инфекция // В мире лекарств. – 1999. – № 1. – С. 21.
3. Доклад о состоянии здоровья детей в Российской Федерации (по итогам всероссийской диспансеризации 2002 года). – М., 2003. – 96 с.
4. Захрауи С. Некоторые внутриклеточные патогены и бронхиальная астма у детей: Дис. ... канд. мед. наук / Российский государственный медицинский университет (РГМУ). – Защищена 2000.03.27.
5. Кузьменко Л.Г. Значение внутриклеточных патогенов в формировании хронических бронхолегочных заболеваний // Детские инфекции. – 2003. – № 1. – С. 54-57.
6. Ласица О.И. Охотникова Е.Н. Роль атипичной микрофлоры в патогенезе бронхиальной астмы у детей // Украинский пульмонологический журнал. – 2004. – № 1. – С. 16-20